

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Галина Домусчиева-Роглева
на дисертационния труд на **Ганчо Проданов Проданов** на тема:
**„Изследване върху очакванията за треньорска ефективност и
специфични източници на увереност при треньори по футбол“**

Научен ръководител: Проф. д.н. Татяна Янчева
професионално направление: 7.6. Спорт,
докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Дисертационният труд е насочен към проучване на един слабо изследван в българската спортна психология проблем, свързан с проявите на треньорска ефективност, емоционална интелигентност и увереност, които често са решаващи за постиженията в областта на спорта и конкретно на футбола. За да изпълнява ефективно ролята си на лидер, треньорът е необходимо компетентно и уверено да изпълнява множество роли: учител, мотиватор, стратег, организатор, обучител по физическа подготовка и създател на характер. Тази сложна и многостранна задача предполага, че вярата на треньора в личната способност за успешно изпълнение на основни задачи може да бъде най-добре отразена в многоизмерен модел на изследване. Проучването на тези аспекти от треньорската работа в представения дисертационен труд е актуално и значимо и има научно-приложен характер.

Представената дисертация е с обем 159 страници, от които 15 страници приложения, включва 38 таблици и 38 фигури. Библиографската справка съдържа 165 източника, от които – 49 на кирилица, 116 на латиница. Структурата е класическа: увод, три глави, библиография.

Първата глава (6 – 74 стр.) съдържа постановката на проблема. Литературният обзор включва кратка история за появата и развитието на

футболната игра и нейните социално-психологически характеристики. Подробно се описват социално-психологическата, педагогическата и личностната характеристика на треньора. Последната част на първа глава разглежда конструкта „очаквания за треньорска ефективност“. Като теоретична рамка е използвана социално-когнитивната теория, насочена към връзката между личност, поведение и среда. Представен е моделът за треньорската ефективност, предложен от Фелтц и колеги, който става основа за множество изследвания в областта на спорта. Анализират се връзките между треньорската ефективност и спортната увереност, емоционалната интелигентност и лидерските стилове. Докторантът акцентира върху тези възгледи и теории, които са ценни от практическа гледна точка и имат приложение при подготовката на футболистите. Наред с това, той показва познаване на съвременните психологически концепции и умения за подходящо интерпретиране на теориите и резултатите от емпирични изследвания. На основата на анализираните концептуални модели е изведен хипотетично-теоретичен работен модел за изследването на треньорската ефективност.

Във втората глава (75 - 81 стр.) ясно са дефинирани работните хипотези, целта, задачите, обекта, предмета, методиката и организацията на изследването. Изследвани са 201 треньори по футбол, разделени според възраст, възраст на футболистите, с които работят, лиценз, стаж, опит като футболист. Детайлно е описана методиката на изследване, която е съобразена с теоретичния обзор, целта, хипотезите и задачите на изследването и включва набор от пет психологически въпросници, включително и специално разработена методика за изследване на специфични източници, които влияят положително или отрицателно на треньорската увереност.

В третата глава (82 – 148 стр.) докторантът демонстрира високи професионални умения за интерпретиране на резултатите от

изследванията. Той съумява да анализира и изведе интересните тенденции, установени по отношение на очакванията за треньорската ефективност и спортната увереност. Приложени са корелационен и регресионен анализ, за да се установят зависимостите между изследваните променливи. След това са степенувани специфичните източници, които повишават или понижават треньорската увереност като цяло и в отделните групи. Разкрити са проявите на различните компоненти на емоционалната интелигентност и лидерските стилове при изследваните групи треньори.

Установява се, че личностната спортна увереност може надеждно да прогнозира нивата на треньорската ефективност. По-високите нива на емоционалната интелигентност са предпоставка за по-висока треньорска ефективност.

В последната част на трета глава установените взаимовръзки между емоционалната интелигентност, личностната спортна увереност, треньорската ефективност и лидерските стилове потвърждават хипотетично-теоретичния модел на изследването, който е сериозна основа за развиване и усъвършенстване на треньорската дейност.

На базата на анализа от изследването са формулирани седем извода, които следват от получените резултати и три препоръки, насочени към оптимизиране на дейността на треньорите по футбол.

Приносите са коректно формулирани от автора и имат научен и приложно-практически характер. Те са свързани с провеждането на изчерпателно изследване на треньорската ефективност, увереност, емоционалната интелигентност и лидерските стилове при различни групи треньори. Очертани са факторите, които влияят положително и отрицателно върху треньорската ефективност. На основата на предложения модифициран модел треньорската ефективност може да бъде прогнозирана и управлявана.

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд и в него са представени най-значимите проблеми и резултати, които авторът е анализирал и интерпретирал. Докторантът е автор на три статии по изследваната проблематика.

Заключение:

Представеният труд на тема: „Изследване върху очакванията за тренировърска ефективност и специфични източници на увереност при тренировъри по футбол“ отговаря на структурните и съдържателните изисквания за дисертация, разглежда актуални проблеми от спортната практика, разработен е на добро теоретично и емпирично равнище и е в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, регламентирани в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ в НСА „Васил Левски“. Въз основа на постиженията и приносите на автора изразявам своето категорично положително становище „ЗА“ присъждане на Ганчо Проданов Проданов на образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 7.6 „Спорт“.

07.04.2020 г.

Член на научното жури:

(Доц. д-р Галина Домусчиева-Роглева)

OPINION

By Assoc. Prof. Galina Domuschieva-Rogleva, PhD

regarding the defence of dissertation thesis on the topic:

Research on coaching efficacy expectations and specific sources of self-confidence among football coaches

Author of Dissertation:

Gancho Prodanov Prodanov

Scientific adviser: Prof. Tatiana Iancheva, D.Sci

Subject: Award of the educational and scientific degree “Doctor” in the doctoral program of “ Theory and methodology of sports science” in the professional field of 7.6. “Sport”

The dissertation is focused on the problem of coaching efficacy, emotional intelligence and confidence, which are often decisive for achievements in sports and specifically football. The problem is poorly studied in Bulgarian sports psychology. In order to be an effective leader, the coach must competently and confidently perform multiple roles. These roles often include but are not limited to that of a teacher, motivator, strategist, organizer, physical conditioning trainer, and character builder. This complex and multifaceted task suggests that a coach's own belief in the personal ability to successfully execute core tasks may be best reflected within a multidimensional measurement model. The study of these aspects of the coaching work in the presented dissertation is relevant and significant, and has both scientific and applicable character.

The submitted dissertation consists of 159 pages, 15 of which are annexes, and it includes 38 tables and 38 figures. The bibliographic reference contains 165 sources, of which - 49 in Cyrillic, 116 in Latin. The structure is classic: an introduction, three chapters, and a bibliography.

The first chapter (6 - 74 page) contains the statement of the problem. The literature review includes a brief history of the emergence and development of the football game and its socio-psychological characteristics. The socio-psychological, pedagogical and personal characteristics of the coach are described in detail. The last part of chapter one looks at the construct of coaching efficacy expectations. As a theoretical framework, socio-cognitive theory has been used, focusing on the relationship between personality, behavior and environment. The coaching efficacy model proposed by Feltz and colleagues is presented, which later became the basis for research in the field of sports. The links between coaching efficacy and sports confidence, emotional intelligence and leadership styles are analyzed. The PhD student focuses on those views and theories, given that they are valuable from a practical point of view and are applicable in the preparation of football players. In addition, he demonstrates knowledge of contemporary psychological concepts and skills to appropriately interpret the theories and results of empirical research. On the basis of the analyzed conceptual models, a hypothetical-theoretical working model for the study of coaching efficacy was derived.

The second chapter (75 - 81 page) clearly defines the working hypotheses, aim, tasks, object, subject, methodology and organization of the research. 201 football coaches were studied. The participants were of varying age, license, age group of their competitors, coaching experience, and sports experience as football players.

The study methodology is described in detail, which is consistent with the theoretical overview, aim, hypotheses and tasks of the study and includes a set of five psychological questionnaires. Additionally, it includes an exclusively developed methodology for the study of specific sources that positively or negatively affect coaching confidence.

In the third chapter (82 - 148 page) the PhD student demonstrates high professional skills in interpreting research results. He is able to analyze and

identify interesting trends in regard to the expectations for coaching efficacy and sports confidence. Correlation and regression analyzes are used to determine the relationships between the studied variables. Specific sources are graded, based on whether they increase or decrease coaching confidence as a whole and in individual groups. The manifestations of the different components of emotional intelligence and leadership styles in the studied groups are revealed.

It is found that personal athletic confidence can accurately predict the levels of coaching performance. Higher levels of emotional intelligence lead to increased coaching efficacy.

In the last part of chapter three, the established relationships between emotional intelligence, personal athletic confidence, coaching efficacy and leadership styles confirm a hypothetical-theoretical model of research, which is a serious basis for developing and improving coaching activities.

Based on the analysis of the study, seven conclusions were formulated, that follow from the results obtained, and three recommendations that aim at optimizing the activity of football coaches.

The contributions are correctly formulated by the author and have scientific and practical nature. They are related to conducting a comprehensive study of coaching effectiveness, confidence, emotional intelligence and leadership styles in different groups of coaches. Factors that affect coaching performance, both positively and negatively, are outlined. Based on the proposed modified model, coaching performance can be predicted and managed.

The abstract accurately reflects the content of the dissertation and presents the most significant problems and results that the author has analyzed and interpreted. The PhD student is author of three articles on the studied issues.

Conclusion:

The presented work: "Research on coaching efficacy expectations and specific sources of self-confidence among football coaches" meets the structural

and substantive requirements for the dissertation, examines current problems of sports practice, is developed at a good theoretical and empirical level, and is consistent with the normative requirements for the award of the educational and scientific degree “Doctor”, regulated in the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRARB), and the Regulation on acquiring the educational and scientific degree “Doctor” at NSA “Vasil Levski”. On the basis of the achievements and contributions of the author, I express my categorically positive opinion “FOR” the award of Gancho Prodanov Prodanov to the educational and scientific degree “Doctor” in professional direction 7.6 “Sport”.

7 April 2020, Sofia

Member of Scientific Jury:

(Assoc. Prof. Galina Domuschieva-Rogleva, PhD)